

SLOVENSKI POROČEVALEC

LETO XII, ŠTEV. 228

Ljubljana, petek 28. septembra 1951

POSAMEZNA STEVILKA 5 DIN

Maršal Tito na velikem zborovanju v Čačku

Naš delavski razred nima interesov, ki bi se križali z interesi kmetov

Kakor prejšnji dan v Užicu, tako je maršal Tito tudi na velikem zborovanju v Čačku pozval vse prebivalce, ki se lahko ločijo od svojih domov, da bi pomagali graditi najvažnejše objekte naše prve petletke. Potem pa je govoril takole:

»Za nas v Jugoslaviji je kmetijstvo ena izmed najvažnejših pravnogospodarskih. O tem sem že večkrat govoril, zdaj se mi pa, da še ni bilo dovolj in da bom morjal o kmetijstvu še govoriti. O tem govorim zato, ker se je tudi že v delu zahodnega časopisa, ali iz nevednosti ali s slabim namenom, tega ne vem, začelo pisati o tem, češ da se naši kmetje upirajo novi oblasti, da ne izpolnjujejo obveznosti glede odkupa, da so proti združbam, z eno besedo, da hočejo ostati pri starem, ki je bilo prej. Mislim, da je to največje obrekovanje naših kmetov. Na drugi strani pa mislim prav tako, da se posamezni kmetje, ki niso dovolj razumeli duha današnjih dni. Hitro stopimo na vseh straneh po svoji novi poti in seveda ne moremo v kmetijstvu iti po stari. Tudi naše kmetijstvo zahteva svoj novi tir, svojo novo smer ter mora biti dvignjeno na višjo stopnjo v načinu obdelovanja in tudi drugače. Jasno je, da gre tu za materialna in tehnična sredstva, ki so potrebna našemu kmetijstvu in ki bodo omogočila nagel prehod k intenzivnemu in modernemu načinu obdelovanja zemlje. Kajti, če bomo ostali v kmetijstvu na stopnji, na kateri smo danes, če ne bomo imeli dovolj raznih strojev za obdelovanje zemlje, raznega orodja, mlatic in drugih sredstev, ne bomo mogli doseči niti našega cilja v industriji: se pravi, ne bomo mogli dobiti dovolj delovne sile za naša industrijska podjetja, ki so pravzaprav temelj našega bodočega boljšega življenja. Obdelovanje zemlje na primitivni način zahteva mnogo več delavcev, nam pa to delovna sila primanjkuje v industriji. Dajanje tehničnih sredstev kmetijstvu je potemtakem prvi pogoj, da lahko od našega kmetijstva zahtevamo, da nam da, kar je potrebno za prehrano našega prebivalstva, ter hkrati sprostimo višek delovne sile za industrijo. Naša država poleg tega lahko po svoji strukturi, čeprav imamo mnogo pasivnih in hribovitih krajev, velik del svojih kmetijskih pridelkov izvozi v tujino, ko so kritične potrebe njene prebivalstva. Izvažati naše pridelke v državo, ki po njih povprašuje, pa pomeni, dobiti v zameno javno stvar, ki jih pri nas ne izdelujemo.

S tem v zvezi je tudi problem združništva. Mi se nismo lotili ustanavljanja združb zato, ker bi bili hoteli napraviti iz kmeta kolektivca, ki bo jedel iz kotla in ki se bo moral v teh združbah podrediti diktatu, kakor nam nekateri podtikajo. Ne, ustanavljanje združb je življenjsko vprašanje nove, socialistične Jugoslavije in se mu ni, kolikor ne moremo odreci. Pri tem lahko povem samo to, da združništva ni mogoče ustvariti čez noč, v enem ali dveh letih, ker je vprašanje ustanavljanja socialističnega gospodarstva v kmetijstvu pravzaprav vprašanje prevzajanja naših ljudi na vasi. Postopoma moramo dvigniti zavest naših delovnih kmetov in doseči, da bodo razumeli, da je socialistični način kmetijske pridelave mnogo koristnejši zanje in za vso skupnost. Zato smo tudi določili več kategorij združb. Tu pa moram samokritično opozoriti na to,

Seja IOOF Slovenije

Ljubljana, 27. sept. Včeraj zvečer je bila seja IOOF Slovenije, ki ji je predsedoval podpredsednik OF Edvard Kocbek. Na seji je podal poročilo o dosedanjih rezultatih razprave o organizaciji ljudske oblasti in ljudskih odborov tov. Boris Kraigher.

Zasedanje Ljudske skupščine FLRJ

Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ se sestanejo danes ob 11. uri, da določita dnevni red za četrti redno zasedanje Ljudske skupščine FLRJ drugega sklicanja. Začetek sej bo danes ob 18. uri.

PRVI TROLEJBUS V LJUBLJANI

Končno smo ga pričakali! Včeraj ob 6. uri zjutraj so pripeljali iz obmeje Sežane v remizo električne cestne železnice v Ljubljani prvi trolejbus. Voz ima elegantno obliko in je svetlo modre barve. Prostora ima za 98 potnikov, od tega 28 sedežev in 70 stoječ. V trolejbusu so posebni prostori za matere z otroki in za invalide. Danes spravlja v Ljubljano drugi voz, a najkasneje do 3. oktobra pripeljejo iz Sežane še ostala dva trolejbusna voza. Z obratovanjem na trolejbusni progi Ljubljana — Ježica se bo znatno povečala udobnost osebnega prometa po cestah glav-

na je naša krivda, ker smo bili mi zgoraj premalo budni in smo dovolili, da so nekateri voditelji spodaj prehitro silili ustanavljanje združb tudi tam, kjer za to ni bilo pogojev. Tudi ljudje so menili, da je treba ustanoviti, čim več združb, niso pa dovolj računali s tem, če bodo te združbe sposobne za življenje ali ne; če bodo lahko gledali, če bodo mogle otipljivo pokazati kmetu, da mu bo v njih boljše, kot pa če bi ostal sam zase. Napaka je bila, kot sem že dejal, tudi v tem, da so združbe večkrat ustanovljali tudi v pasivnih krajih, kjer ni bilo nobenih objektivnih možnosti za njihov razvoj. Tega nismo hoteli. Mi smo hoteli, da bi postopoma prešli v združništvo; zaradi tega smo tudi ustanovili tri kategorije združb. Od prvega dne, ko smo začeli ustanavljati, združbe, nismo bili tako slepi in nismo imeli takih iluzij, da bo že ustanavljanje združb zadostovalo, da bodo kmetje vstopali vanje, ne glede na to, če jim bodo dliž stroje in vse drugo, kar je potrebno za boljše in smotnejše obdelovanje zemlje. Tri kategorije združb smo določili prav zaradi tega, da bi lahko najvišjo kategorijo, ker je teh združb najmanj, laže in postopoma zalagali z raznimi stroji, tako da bi jasno pokazale vso koristnost združništva in pripomogle, da b. kmetje polagoma vstopali v združbe. Letos sem že večkrat dejal, in to je res, da se ne bomo odrekli združništvu, čeprav v tem smislu delajo propagando proti nam na vzhodu ter v nekaterih krogih na zahodu. Vedno sem govoril, in tudi danes poudarjam, da nikogar ne bomo s silo gnali v združbe, temveč da hočemo praktično pokazati ugodnosti in smotnost ustanavljanja združb. Naš namen ni, kot so ponekod začeli govoriti, da bi združništvo ustanavljali samo zato, da bi država, ne da bi pomislili, kakšna je in kot da bi bila nad družbo, lahko laže molzila kmete ter da bi laže jemala od njih in dajala delavskemu razredu. To je najnavadnejša in zlobna kleveta, kajti naš delavski razred nima takega namena. Saj je včeraj prišel z vasi in bo še dalje prihajal z vasi, ker naša vas ne more prehraniti vseh, kot je treba, in morajo ljudje v industrijo. Naš delavski razred nima interesov, ki bi se križali z interesi kmetov. Ne, tu gre samo za delitev dela. Kmetje morajo pridelovati na najspodobnejši način, na kolikor mogoče bolj način, naša stvar pa je, da nudimo potrebne možnosti, tehniko in vse drugo, da bodo kmetje lahko pridelovali čim več. Delavci imajo na drugi strani nalogo, da napravijo čim več svojih izdelkov, da čim bolj dvignejo storilnost dela, da bi naš delovni kmetje dobili te izdelke čim ceneje. Ni naš namen, da bi favorizirali delavstvo na račun kmetov ali narobe. Vse skupaj je enoten kolektiv. Gre samo za delitev dela, in prav v tem hočemo doseči, da bi se tudi naši ljudje na vasi zavedali, kakšen je naš smoter; da je naš smoter, da dobimo tudi srečnejšega kmeta, da ustvarimo iz njega čim bolj kulturnega človeka in mu damo vse, kar potrebuje, kar mu danes še manjka in kar mu nedanji režimi nikoli niso nameravali dati. Trenutno se nismo mogli nudit našemu kmetu vseh teh možnosti, ki jih danes že uživajo ljudje v nekaterih krajih, kjer je življenje na višji ravni. Toda to ni in ne more biti vzrok, da bi ne razumeli, da je vsa naša država, vse naše ljudstvo ena družina, en splošni delovni kolektiv.

Pri nas v Jugoslaviji ni nobenega razreda, ki bi izkoriščal svoj položaj na račun drugega razreda, ali ki bi ga izkoriščali, da bi se z njegovo pomočjo dvignila kaka kasta nad ljudstvo. Tega pri nas ni, ker smo odvrgli ruske metode, ki smo jih v začetku uporabljali. Odvrgli pa smo jih zato, ker smo spoznali, da je to nepravilno. Videli smo, da je nepravilno zato, ker so v Sovjetski zvezi tudi po tridesetih letih ved ležili od oktobrske revolucije še daleč od tega, da bi to državo lahko imenovali socialistično. Po današnji politiki sovjetskih voditeljev v mednarodnih odnosih in v notranji gospodarski politiki pa se kaže, da so izgu-

bili sploh vsako merilo, kaj je socialistična država. Pri njih ne le ni demokracije, temveč tudi ni niti tistega dvigovanja življenjskega standarda, ki je socialistična država dolžna za ljudi v krajšem roku, kot je to pri njih primer. Sovjetska zveza je bogata država, je najbogatejša država za Ameriko po možnostih za kruh pa morda celo bogatejša kot Amerika, toda tam navzlic temu ne gre, kot je treba. Zato smo se odločili, da bomo opustili te metode, to pot, da bomo šli po lastni poti v smer socializma.

Sedaj bi vam povedal nekoliko besed se o enem problemu, ko že govorimo o vprašanjih našega notranjega življenja. Če govorimo o demokratizaciji naše države, tega ne bi smeli napačno pojmovati. Sedaj ne gre za to, da se obracamo nazaj, da smo se morda zaleteli z nekaterimi svojimi diktatorskimi metodami in da gremo sedaj nazaj, da se vrnemo na staro in morda celo na demokracijo zahodnega tipa. Če ljudem na zahodu ustreza način ureditve njihovega življenja, njihova zahodna demokracija, tedaj naj bo tako, temu ne bomo ugovarjali. Nam ustreza demokracija novega tipa, socialistična demokracija, ki mora imeti močno gospodarsko podlago. Mi sodimo, da je demokracija v tem in v prvi vrsti tam, kjer ima vsak človek kruh, kjer ni brezposelnih in kjer vsak, ki dela, lahko živi človeka dostojno življenje. Naj si oni urejujejo življenje na tisti način, ki jim ustreza in naj samj rešujejo svoje probleme. Mi se v to ne bomo vmešavali, za sebe pa bomo ustvarili novo resnično socialistično demokracijo. Demokracija pa se ustvarja v procesu razvoja, ustvarja se s tistim tempom in dobiva čedalje širši razmah po času, v katerem raste zavest državljanov socialistične države. Če so pri nas ljudje, ki ne ljubijo nove socialistične Jugoslavije, ki sovražijo novi sistem, ki je sedaj pri nas, potem za take ljudi ne more biti demokracije. Ti ljudje so v nam nsprotnem taboru in proti njim moramo uporabiti metode iz sredstva, ki ustrezajo takim ljudem. Če to za njih ni demokracija, je demokracija za naširše množice, ki ljubijo svojo državo, ki ljubijo ta novi družbeni sistem, ki hočejo, da bi prišlo novo lepše življenje. Demokracija je treba v bistvu razumeti v tem smislu.

O Jugoslaviji, tovariši, sedaj na zahodu mnogo pišejo in pravijo, da smo krenili po demokratični poti. Nič nima, samo proti temu, saj gremo res po demokratični poti, po poti socialistične demokracije. Toda nimamo radi, da bi

Graditelji zeniškega metalurškega kombinata bodo delali tudi čez zimo

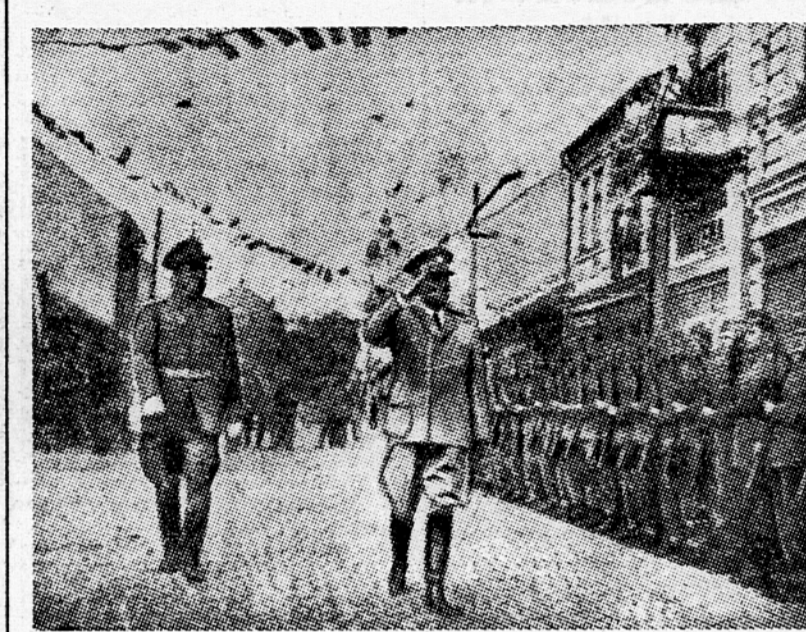
Na gradbišču največjega industrijskega objekta naše petletke, metalurškega kombinata v Zenici, se bo delo čez zimo nadaljevalo v skoraj nezmanjšanem obsegu. Podjetje »Konstruktor«, ki gradi novi kombinat (razen kokarne), bo čez zimo zaposlilo daleč pretežno del svojih 4000 gradbenih delavcev, ki bodo delali večinoma v notranjosti novih velikih industrijskih dvoran, ki so že pod streho ali pa bodo do zime pokrite, tako na objektih nove velike valjarne »Blumings«, plavža, jeklarne, kovačnice itd. Do konca leta bodo dovršena zunanja montažna dela na veliki dvorani glavne valjarne »Blumings« in v njo povezane dvorane za srednjo valjarno. Dvorano kovačnice sedaj pospešeno pokrivajo in obzidujejo, nakar bodo nadaljevali delo v notranjosti in zgradili zlasti temelje za velike in težke stroje. Čedalje bolj se razvija tudi delo v zvezi z montažo strojev in tehničnih naprav v raznih objektih. Zadnje tedne pa so zlasti pospešili dela pri izkopu nove struge za reko Bosno. Ta dela morajo biti končana do zime, medtem ko bodo čez zimo oblagali obalo s kamnom.

Vzporedno z gradnjo novih zeniških obratov se nadaljujejo tudi dela za modernizacijo in razširjenje starih valjarn, ki bodo imele po dovršeni mehanizaciji ter dograditvi novega obrata grobe proge in globinskih peči za žarjenje ingotov, za 50% povečano zmogljivost. Navzlic temu pa bo zmogljivost novih valjarniških obratov z modernimi »blumings« in valjarnimi programi za končno valjanje profilov še mnogo večja v primeri s staro valjarno. Samo srednja progna nove valjarne bo imela letno zmogljivost 180.000 ton profilov, to je toliko, kolikor je znašala pred vojno vsa proizvodnja valjanega jekla v Jugoslaviji. Celotna proizvodnja kombinata pa bo po kon-

Montažni stebri za daljnove

Inž. Sperac iz Splita vodi priprave za izdelavo montažnega železobetonskega stebra, ki ga bodo uporabljali pri graditvi električnih daljnovodov. Po proračunu bodo porabili za izdelavo, po montažnih stebrov 50 do 100% manj, kot porabijo za izdelavo vilitih stebrov. Stroški prevoza na gradbišče se bodo znižali za 80%, ker ne bo treba na gradbišče voziti vode, sodov, peska, orodja itd. Razlika tega bi odpadla graditvev skladišče za spravljanje cementa. Montažni stebri imajo veliko prednost zato, ker jih lahko izdelujejo pozimi v tovarnah. Deli stebra so težki krogla 30 do 40 kg, zato prenos ni težak. Delovna sila pri postavljanju se zmanjša za 75%. Montažni stebri lahko postavijo na gradbišču v enem dnevu in je takoj uporaben. Poseben pomen imajo ti montažni stebri pri izmenjavi neuporabnih stebrov na sedanjih daljnovodih, ker bo električni tok za prav kratak čas prekinjen. Inž. Sperac se zdaj ukvarja z načrti za nov tip stebrov za daljnove. Takšne stebre bodo izdelali na samem gradbišču, kot so doslej delali pri lilitih stebrih. Razlika bo v tem, da bo jedro novega stebra izpolnjeno z materialom, ki ga dobivajo na gradbišču, in bodo s tem pripravili velike množine cementa.

nekateri od teh ljudi to zadevo prevračali in govorili, da je pri nas prišlo do preobrata zato, ker smo pogrešili v svojih načrtih in idejah, da zgradimo socializem v zaostali državi, sedaj pa moramo iskati nova pota. Ne, to ni točno! Ko bi bilo možno, bi bili srečni, da bi lahko takoj dali najširše demokracije pravice in ustvarili vse, kar je potrebno v najkrajšem času.

Maršal Tito pregleduje častno četo v Čačku

Toda, kot sem dejal, to ni možno. Razen tega trdi taka propaganda izven naše države, ki jo vodijo tudi posamezniki v naši državi, da je naš novi sistem v upravljanju države prišel zaradi tega, da bi napravili odstopo Ameriki in drugim zahodnim državam — da bi nam te dale pomoč. To

ni res! Nihče ni tega od nas zahteval niti ne bi privoili, da bi nam kdo kaj takega sugeriral. Oni nam tega niso sugerirali, ker vedo, da smo tukaj občutljivi. Tisti v naši državi, ki mislijo, da je prišla sedaj zanje nova era in da se bo vrnilo nekaj starega, se kruto motijo, ker se to ne more vrniti, saj nismo zato, dali take žrtve in ne delamo zato take nadvloške napore,

da bi sedaj delali koncesije tistemu staremu, kar je preživelo. Danes gre pri nas samo za to, da najdemo pravo in najlažjo pot za naše ljudi, najbolj humano pot pri graditvi naše socialistične države, saj surovost in teror nista lastna socialističnemu razvoju. To je proti idejam

Marxa-Engelsa-Lenina, a njihovo bistvo je najširše in vsestranska demokracija za državljane socialistične države. Tisti pa, ki so proti socializmu, se ne morejo niti imenovati državljani socialistične države in ne bodo mogli občutiti dobrote socializma. Neumno bi bilo od nas zahtevati, da bi gledali skozi prste ljudem, ki hočejo rušiti tisto, kar mi gradimo, temveč ko velikanska večina naših narodov dela nadvloške napore, da bi izpolnila številne naloge. Napačno in neumno bi bilo prikažovati od nas, niti nimamo do tega pravice, da bi te ljudi mirno gledali, kako nam mečejo polena pod noge, kako rušijo tisto, kar mi z znojem gradimo, da bi naše ljudstvo srečno živelo v prihodnosti. Tega ne bomo nikdar in nikoli nikomur dovolili. Odrekli smo se metod, ki jih uporabljajo Rusi, a tam za ljudstvo ne skrbé, tam ne gledajo na vsakega posameznika kot na človeka, ki živi svoje življenje, ki ima svoje misli, svoje težave, svoje radosti, temveč kot na kopico brezbarvnih živih bitij. Mi smo se odrekli takih metod, ki niso lastne socialističnemu gledanju na ljudi, temveč so dejansko najreakcionarnejše srednjeveško gledanje na ljudstvo: — in mi, ko hočemo onemogočiti tistega, ki je nasprotnik našega današnjega družbenega reda, ga skušamo tudi s potrpljenjem preprečiti, da ni na pravi poti. Če pa trmoglav vztraja pri svojem in poskuša še naprej rušiti, kar se pri nas gradi, imamo v tem primeru bolj človeško metodo proti njemu od tistih, ki jih uporabljajo v Sovjetski zvezi, kajti mi sodimo, da v dvajsetem stoletju, stoletju velikanskih pridobitev človeštva ne more biti prostora za srednjeveške metode ubijanja, streljanja in drugo. Res je, da revolucija ni šala, vendar lahko rečemo, da je povojno razdobje naše (Nadaljevanje na 2. strani)

Najnovejše vesti

Važna seja angleške vlade, toda brez sklepa

Ameriška vlada priporoča tako Angliji kakor Perziji zmernost

London, 27. sept. Britanska vlada je imela dopoldne triurno sejo, na kateri je razpravljala o položaju v zvezi s petrolejskim sporom s Perzijo. O seji ni bilo izdano nobeno uradno sporočilo, pač pa je bil zvečer objavljen naslednji kratki komunikat: »Vlada ni sprejela nobenih končnih

odločitev glede petrolejskega spora s Perzijo. Pričakuje nadaljnjih sporočil od britanskega veleposlanika v Teheranu.«

Izve se, da je ministrski predsednik Attlee na seji obvestil člane vlade o osebnem sporočilu v zvezi s petrolejskim sporom s Perzijo, ki ga je večerjaj poslal predsedniku ZDA Trumanu, kakor tudi o Trumanovem odgovoru. Vsebinsko obeh teh sporočil za sedaj ne bo objavljena.

Po seji vlade je vodja opozicije Churchill v spremstvu Edena obiskal ministrskega predsednika Attleaja in se razgovarjal z njim približno eno uro. Pri razgovoru sta bila navzoča tudi zunanji minister Morrison in finančni minister Gaitskell. Jutri bo Attlee sprejel vodjo liberalne stranke Daviesa.

Danes je prispel z letalom iz Teherana v London svetnik britanskega veleposlanstva v Teheranu Middleton, da poroča vladi o položaju.

Reuter poroča, da je bilo 317 britanskih strokovnjakov, zaposlenih v abadanski rafineriji, danes pisмено pozvani, naj zapuste Perzijo. Odlok o izgonu poziva britansko osebo, naj do 4. oktobra izroči svoje posle novemu perzijskemu osebu nacionalizirane industrije nafte.

Perzijske enote v Abadanu so v pripravnem stanju.

V Teheranu je ministrski predsednik Dr. Mosadik za dopoldne sklical sejo parlamenta, na kateri je hotel podati vladno izjavo o petrolejskem sporu z Anglijo. Seja pa se ni mogla vsiti, ker so izostali vsi opozicijski poslanci in tako ni bilo navzočih dovolj poslancev.

Bonnski parlament za svobodne in tajne volitve v vsej Nemčiji

pod mednarodnim nadzorstvom

Bonn, 27. sept. (Tanjug) Zahodnonemški parlament je danes sprejel predlog kanclerja Adenauerja, po katerem naj bi bile v vsej Nemčiji svobodne in tajne volitve pod mednarodnim nadzorstvom. Kakor poroča Reuter, je Adenauer izjavil, da bo zahodnonemška vlada zahtevala od OZN, naj pošlje komisijo, ki bi proučila, ali so v obeh delih Nemčije potrebni pogoji za izvedbo svobodnih in tajnih volitev. Zahodnonemška vlada bi privoila v splošne volitve v vsej Nemčiji, če bi dobila poročilo o svobodni politični dejavnosti pred volitvami in med volitvami, odpravo vseh omejitev za gibanje med zahodno in vzhodno cono Nemčije ter popolnoma tajno glasovanje.

Kancler Adenauer je na današnji seji parlamenta poudaril, da bo glavni smoter zahodnonemške vlade še naprej enotnost Nemčije ter da bo predloge za doseg te enotnosti poslal Združenim narodom, okupacijskim silam obeh con in vzhodnonemskim oblastem.

Japonska prosi Ameriko za kredit

Tokio, 27. sept. (AFP) Japonska vlada bo prosila ameriško ministrstvo za zunanje zadeve in Banko za uvoz in izvoz za kredit 40 milijonov dolarjev. Japonska bi uporabila ta kredit za uvoz surovega bombaža.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 27. septembra ob 7. uri: Greben Azorskega visokega zračnega pritiska se je razširil nad srednjo Evropo in politična frontala področje proti vzhodu. Depresija nad srednjim Jadranom pa povzroča v naših predelih še oblačno vreme s padavinami.

Danes je v Sloveniji oblačno vreme s prehodnimi padavinami. Najnižja temperatura je bila 9°C v Planici. — Zračni pritisk je znašal danes ob 7. uri v Ljubljani 733,5 mm. Napoved za petek 28. sept. Izboljšanje do menajoče oblačnosti. Temperatura čez dan nekoliko višja.

Strašno neurje na otoku Mali Lošinj

V torek ponoči se je utrgal oblak nad otokom Mali Lošinj, divjal pa je tudi ciklon, ki je bil tako močan, da je hišam odnašal strehe. Med neurjem so bili hudo poškodovani vinogradi. Poškodovana je bila tudi tovarna sardin. Vihar je razdil cesto in je bil za nekaj časa ustavljen avtobusni promet. Povzročeno škodo cenijo na približno 5 milijonov dinarjev.

